

MAKTABGACHA TALIM MUASSALARIDA SPORT MUSOBOQALARINI TASHKIL QILISH VA O`TKAZISH METODIKASI

Муллабаева Маишхура Самижановна

Namangan davlat universiteti dotsenti

Tursunova Dilshoda Toxirjon qizi

Namangan davlat universiteti o'qituvchisi

Komilova Malohat Bahodir jon qizi

Namangan davlat universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada bugungi kunda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, bolalar jismoniy qobiliyatlarini oshirish va musoboqa shartlarida namoyish qilishlari hamda musoboqalarni tashkil qilish va o'tkazish metodlari haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: Jismoniy rivojlantirish, jismoniy qobiliyat, nizom, ko'nikma, jismoniy tarbiya, axloqiy, estetik.

Har bir mamlakatning iqtisodiy qudrati, ijtimoiy-ma'naviy hayot darajasining yuksalishi ta'lim tizimining raqobatbardoshligi, ilm-fan taraqqiyoti bilan belgilanadi. Shu bois, O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasida ta'lim sohasini tubdan takomillashtirish, ta'lim sifatini oshirish, intellektual salohiyatli, jismoniy barkamol avlodni shakllantirish, aniq fanlarni chuqurlashtirib o'qitish va iqtisodiyotning turli sohalari uchun malakali kadrlarni tayyorlash ustuvor vazifalar sifatida belgilangan bo'lib, pirovardida bugungi davr talabiga javob bera oladigan ta'lim tizimni yaratish ko'zda tutildi. Sohadagi islohotlar natijasida maktabgacha ta'lim tizimida boshqaruv mexanizmi tubdan takomillashtirildi, nodavlat ta'lim xizmatlari ko'rsatish tizimi isloh qilindi, o'rta maxsus, kasb-hunar ta'lim tizimi qayta ko'rib chiqildi, oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirish choralari kuchaytirildi, oliy o'quv yurtidan keyingi ta'limning ikki pog'onali tizimi joriy etildi. Maktabgacha ta'lim. Uzluksiz ta'lim tizimining birlamchi bo'g'ini hisoblangan ushbu soha har tomonlama sog'lom va barkamol bola shaxsini tarbiyalash va maktabga tayyorlashda g'oyat muhim ahamiyat kasb etadi. Maktabgacha ta'lim sohasida davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish uchun yaratilgan qulay shart-sharoitlar nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari sonini yanada oshirish va ular ko'rsatadigan xizmatlar turlarini kengaytirish uchun mustahkam poydevor bo'ldi. Shu bilan birga, olib borilgan tahlil, bolalarning maktabgacha ta'lim bilan qamrovini ta'minlash, maktabgacha ta'lim muassasalarini

Jismoniy tarbiya va sport sohasi samaradorligini oshirishda fiziologik, pedagogik-psixologik yondashuvlar va fanlararo integratsiyalashuv masalalari

zamonaviy o'quv-metodik materiallar va badiiy adabiyotlar bilan to'ldirish, sohaga malakali pedagog va boshqaruv kadrlarini jalb qilish masalalarini hal etish zarurligini ko'rsatmoqda. Quyidagilar, O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi quyidagilarni nazarda tutgan holda Konsepsiyaning asosiy yo'nalishlari hisoblanadi: maktabgacha ta'lim sohasidagi normativ-huquqiy bazani yanada takomillashtirish; maktabgacha yoshdagi bolalarning har tomonlama intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy rivojlanishi uchun shart-sharoitlar yaratish; bolalarning sifatli maktabgacha ta'lim bilan qamrovini oshirish, undan teng foydalanish imkoniyatlarini ta'minlash, mazkur sohada davlat-xususiy sherikligini rivojlantirish; maktabgacha ta'lim tizimiga innovatsiyalarni, ilg'or pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish; maktabgacha ta'limni boshqarish tizimini takomillashtirish, maktabgacha ta'lim muassasalari faoliyatini moliyalashtirish shaffofligi va samaradorligini ta'minlash; maktabgacha ta'lim tizimiga maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarini tayyorlash, qayta tayyorlash, malakasini oshirish, tanlab olish va rivojlantirishga mutlaqo yangi yondashuvlarni joriy etish; maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarning sog'lom va balanslashtirilgan ovqatlanishini, sifatli tibbiy parvarishini ta'minlash g'oyat dolzarb vazifa edi.

Bundan tashqari jismoniy tarbiya dasturida bolalarning muayyan davr ichida egallangan harakat ko'nikmalarini aks yuqoritilishi quvnoq harakatli o'yinlar va xilma xil jismoniy mashqlar orqali musoboqalarni tez-tez tashkil etib turish lozim. Muntazam jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida o'zlashtirilgan bu harakat formalari maxsus tayyorgarlikni talab etmaydi va musoboqa shartlarida tabiiy ravishda kirishib ketadi. Bolalarni kayfiyatini yaxshilaydi, zavq bag'ishlaydi.

Bolalar jismoniy qobiliyatlarini musoboqa shartlarida namoyish qilishlari mumkin. Ular o'z kuchlariga yarasha musoboqalarda yugurish, uloqtirish, sakrash, pretmetlar bilan bajariladigan mashqlar va h.k., o'yin estafetalarda, sport o'yinlarida qatnashadilar. Musoboqa shartlarida quvnoq o'yinlardan foydalanish mumkin. Bularning barchasi har bir yosh guruhleri va umuman barcha gruppalarni yoshini hisobga olgan holda musoboqa shartlarini moslash kerak.

Musoboq davomiyligi 45-60 daqiqadan oshmasligi lozim. Ular musoboqa shatlarini bajarishda epchillik, kuchlilik, chidamlilik sifatlarini namoyish etadilar. Ayniqsa musoboqada ularning ota-onalarini ham jalb qilinsa maqsadga muvofiq bo'ladi.

Musobaqa hujjatlari

Jismoniy tarbiya va sport sohasi samaradorligini oshirishda fiziologik, pedagogik-psixologik yondashuvlar va fanlararo integratsiyalashuv masalalari

Uychi tumanidagi maktabgacha ta'lim tashkilotlari orasida 2024-yil 12-15-mart kunlari o'tkazilgan "Sog'lomjon-polvonjon" tuman musoboqasi.

NIZOMI

1. Maqsad va vazifalar: "Umum halq navro'z bayrami kuni"ga bag'ishlab tumandagi maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanayotgan bolalarni sog'lomlashtirish bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlarni targ'ibot qilish orqali bolalarni sportga muntazam jalb etish.

2. Musoboqalarning o'tkazish muddati: musoboqalar 2024 yil 12-15 mart kunlari soat 10.00 dan quyidagi o'yinlar bo'yicha o'tkaziladi.

(1-jadval)

№	Sport turi	Sportchi soni			O'tkazish joyi	Vaqti
		5 yosh	6 yosh	7 yosh		
1	Kartoshka ekish va yig'ishtirish o'yini.	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola	Uychi tumani Uychi ShFY Oybek MFY	12-15.03.2024
2	Bayroqcha bilan estafeta	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola		
3	Kegli bilan estafetasi	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola		
4	Futbol to'pi bilan nishonga urish	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola		
5	Argimchoq bilan sakrash estafetasi	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola	2 ta o'g'il 2 ta qiz bola		

3. Musoboqalarni o'tkazishga rahbarlik qilish: Sport musoboqalariga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazishga umumiy rahbarlik qilish, ushbu Nizomda tasdiqlangan Uychi tumandagi maktabgacha ta'limi bo'limi tomonidan amalga oshiriladi.

4. Musobaqa sarf-harajatlari: Musoboqalarga ishtirok etish uchun barcha sarf xarajatlar safarga yuboruvchi tashkilot tomonidan amalga oshiriladi.

5. G`oliblarni taqdirlash: Musoboqa g`oliblari tumandagi maktabgacha ta'limi bo'limi tomonidan sovg`a hamda 1-,2-,3- darajali diplomlar bilan taqdirlanadilar.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR

1. Mirziyoyev Sh.M.(2021) Yangi O`zbekiston strategiyasi.-T.:— O`zbekistonll,
2. Усмонхўжаев Т, Мелиев Х. Мактабгача таълим муассасаларида жисмоний тарбия машғулотлари. Тошкент: 2004.
3. Расулев А.Т., Пулатов А.А., Қосимова М.У. Ўзбек халқ ўйинлари уларнинг таснифи ва тавсифи. // Ўқув қўлланма. Т.:
4. Khatamov, Zafarjon. "METHODOLOGICAL JUSTIFICATION OF THE MAIN DIRECTIONS OF
5. Nazirjonovich, Khatamov IMPROVING PHYSICAL EDUCATION OF HIGHER EDUCATION STUDENTS." Namangan davlat universiteti Ilmiy axborotnomasi 6 (2023): 811-818.
6. Zafarjon. "Formation of Psychological and Pedagogical Problems Through Sports Motivation." European Journal of Economics, Finance and Business Development 1.9 (2023): 31-39.
7. Nazirjonovich, Khatamov Zafarjon. "Pedagogical Methods and Conditions for the Innovative Formation of Motivation of Young Handball Players." European Journal of Economics, Finance and Business Development 1.9 (2023): 13-22.
8. Mukhammedovich, Jurayev Vokhidjon. "Psychological Foundations of Willpower in the Formation of Competition Motivation in Athletes." Central asian journal of literature, philosophy and culture 3.11 (2022): 315-318.
9. Nazirjonovich, Khatamov Zafarjon. "Pedagogical Aspects of Forming Sports Motivation." European Journal of Economics, Finance and Business Development 1.9 (2023): 23-30.
10. Ruzimatov, Islomjon. "THE SIGNIFICANCE OF METHODS DETERMINING THE DEVELOPMENT OF LEADING PHYSICAL QUALITIES IN ROADCASTS." Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal 4.05 (2023): 177-185.